

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Dienst Landelijk Gebied
M. van Alphen-Hellinga
Postbus 2003
8901 JA LEEUWARDEN

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Kenmerk
FF/75C/2014/0273.toek.an

Bijlagen
1

Datum 18 februari 2015
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte mevrouw Van Alphen-Hellinga,

Naar aanleiding van uw verzoek van 14 juli 2014, de aanvullingen hierop van 3 september 2014 en 9 december 2014 en de zienswijze van 30 januari 2015, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2014/0273, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Maatregelen waterbeheersing en infrastructuur Vijfhuizen", gelegen in de gemeente Ferwerderadeel. Het project betreft het eenzijdig verbreden en verbeteren van de ecologische functie van de Hallumerhoekstervaart. De werkzaamheden bestaan uit het baggeren en eenzijdig verbreden van de sloot en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de bittervoorn (*Rhodeus amarus*).

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De bittervoorn is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2012, 615.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
18 februari 2015

Onze referentie
FF/75C/2014/0273

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Instandhouding van de bittervoorn

De bittervoorn is in het plangebied aangetroffen. De bittervoorn leeft in de Hallumerhoekstervaart. Het plangebied heeft een functie als algeheel leefgebied voor de bittervoorn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 23 en 24 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan en ecologische toets Maatregelen waterbeheersing en infrastructuur Vijfhuizen" van juni 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Er wordt geen alternatief leefgebied gerealiseerd voor de bittervoorn. Omdat de watergang eenzijdig verbreed wordt, zal een deel van het huidige leefgebied tijdelijk worden aangetast. Hierdoor is er tijdelijk minder leefgebied beschikbaar. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats blijft hierdoor niet behouden.

De bittervoorn komt algemeen voor in Friesland, maar is niet aangetroffen in de aansluitende watergangen in de omgeving. Doordat de watergang eenzijdig wordt verbreed en gebaggerd blijft er wel voldoende leefgebied over voor de bittervoorn. Er worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, waardoor er na verloop van tijd kwalitatief beter habitat aanwezig zal zijn. De gunstige staat van instandhouding van de bittervoorn komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'de bescherming van flora en fauna', 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
18 februari 2015

Onze referentie
FF/75C/2014/0273

De verbreding van de Hallumerhoekstervaart is nodig om de aanpassing van het gemaal bij Vijfhuizen ten behoeve van de realisatie van een vispassage en een buitendijkse zoet-zout overgang. In navolging van de Kader Richtlijn Water is het bevorderen en verbeteren van vismigratie een belangrijk doel in noordwest Friesland. Door het creëren van een zoet-zout overgang zal er voor meerdere vis- en plantensoorten meer leefgebied worden gecreëerd. Het gemaal zal daarnaast aangesloten worden op 1200 hectare polder waarvoor het een functie in de waterhuishouding zal vervullen. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat de belangen 'de bescherming van flora en fauna', 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de bittervoorn, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Daarnaast worden de werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de bittervoorn is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de bittervoorn.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Het project is gebonden aan de Friese boezemwateren. Alternatieve boezemwateren die de functie van wateraanvoer en afvoer hebben zijn niet aanwezig. Een nieuwe boezemvaart graven naast de bestaande is niet realistisch. Ten behoeve van de wateraanvoer en -afvoer zal de Hallumerhoekstervaart daarom verbreed moeten worden. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan bittervoorn zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
18 februari 2015

Onze referentie
FF/75C/2014/0273

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

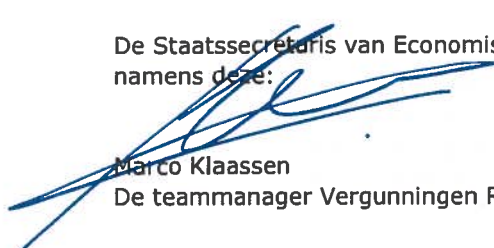
Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw M. van Alphen-Hellinga op 14 juli 2014, namens Dienst Landelijk Gebied en de aanvullingen hierop van 3 september 2014 en 9 december 2014 en de zienswijze van 30 januari 2015

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Dienst Landelijk Gebied (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Postbus 2003
Postcode en woonplaats: 8901 JA LEEUWARDEN

Ontheffing **FF/75C/2014/0273** voor het tijdvak van: 18 februari 2015 tot en met 15 december 2016

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn (*Rhodeus amarus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Maatregelen waterbeheersing en infrastructuur Vijfhuizen", gelegen ten westen van Hallum in de gemeente Ferwerderadeel, één en ander zoals is weergegeven in bijlage 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan en ecologische toets Maatregelen waterbeheersing en infrastructuur Vijfhuizen" van juni 2014.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevierdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

Specifieke voorschriften

7. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantingsperiode van de bittervoorn. Deze loopt globaal van april tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de bittervoorn.
8. U dient het baggeren te faseren in tijd en ruimte. Het is in deze situatie voldoende om maximaal 300 meter per keer te baggeren en minstens twee dagen tijd tussen de verschillende fases te houden.
9. U dient de aanwezige zoetwatermosselen zo veel mogelijk te ontzien en, indien nodig, terug te leggen in het watersysteem.
10. In beginsel dienen de natuurvriendelijke oevers en de verbreding van de bestaande watergang "in het droge" te worden aangelegd, waarbij de graafwerkzaamheden zo uitgevoerd worden dat er eerst een dammetje tussen de watergang en de plek van werkzaamheden blijft staan. Wanneer de graafwerkzaamheden aan de bewuste slootdelen afgerond zijn, wordt als laatste het tussenliggende dammetje verwijderd door het weg te trekken richting het nieuw gegraven deel. Wanneer op deze wijze gewerkt wordt kunnen de werkzaamheden het gehele jaar door plaatsvinden, omdat er geen verstoring van het watermilieu plaatsvindt. Alleen het verwijderen van het tussenliggende dammetje dient wel buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de bittervoorn te gebeuren.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

11. U dient de werkzaamheden aan de watergangen uit te voeren bij een luchttemperatuur boven het vriespunt en als er geen ijs aanwezig is in de watergang. De watertemperatuur moet tevens beneden 25°C zijn.
12. U dient de apparatuur waarmee gebaggerd wordt zodanig te kiezen dat het aantal slachtoffers zo beperkt mogelijk is.
13. U dient de werkzaamheden in één richting uit te voeren, van west naar oost, zodat aanwezige exemplaren van de bittervoorn de kans hebben om te vluchten.

Overige voorschriften

14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de bittervoorn.
15. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
16. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

17. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
18. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 18 februari 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Maassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer FF/75C/2014/0273

Project Maatregelen waterbeheersing en infrastructuur Vijfhuizen

Ontheffingsperiode 18 februari 2015 tot en met 15 december 2016

Naam Dienst Landelijk Gebied

Adres mevrouw M. Van Alphen-Hellinga

Postbus 2003

Woonplaats 8901 JA LEEUWARDEN

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

**Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is
te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!**

Retouradres

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@rvo.nl

